

Festa de Sant Antoni Abat

Butlletí anual de la passada dels Tres Tombs a Cerdanyola del Vallès · Gener de 2006 · Any VIII · 12.000 exemplars · Gratuït

Els 3 tombs
Cerdanyola del Vallès

- Entrevistes
- itinerari de la passada
- Calendari d'activitats
- Reportatges
- Entreteniments

**15 de
Gener
de 2006**

Organitza:

Patrocina:

Ajuntament de
Cerdanyola del Vallès

El guarà català: les seves utilitats passades i actuals

Dr. Jordi Jordana Vidal

Professor de Genètica i Millora Animal

Facultat de Veterinària (Universitat Autònoma de Barcelona)

Deia en TRUC, en la seva "Història del Guarà Català a Través dels Segles" (Ed. Espremedora, 2005), citant en Raimon i a Salvat-Papasseit, que: "...qui perd els seus orígens perd la seva identitat..."; i continua assenyalant: "...i el patrimoni genètic i cultural que represento, si algun cop l'arribeu a perdre, no el recupearéu mai més,i llavors us sabrà greu, em trobareu a faltar i us penedireu de no haver-hi fet alguna cosa més quan encara podíeu. La meua història és la vostra, i la meua existència, un trosset, petit si voleu, del mirall de la vostra raó de ser com a poble".

Aquest pensament que fa en TRUC, en veu alta, és deu al fet de que els ases catalans (Raça Asinina Catalana, més formalment) estan considerats avui dia per la FAO (Organització de les Nacions Unides per a l'Agricultura i l'Alimentació) com a raça domèstica en imminent perill d'extinció, i així consta en la seva base de dades, el DAD-IS (<http://www.fao.org/dad-is/>). I ens podríem preguntar perquè s'ha arribat a aquesta greu situació.

La circumstància tampoc és nova; en diferents moments de la seva història ja va passar situacions maldades, però es va saber, o poder, recuperar. I així podem recordar les limitacions imposades a la seva cria, bàsicament per a la producció

mulatina, en diferents períodes dels segles XV al XIX, fins i tot amb fortes multes i desterraments per als infractors, les quals comportaren, lògicament, un altre fenomen associat; l'exportació de guarans. Aquestes exportacions massives resul-

tareu en el fet, de que al finalitzar els anys 10, Catalunya quedés espoliada de rucs, a un tres i no res de desaparèixer. Els ases catalans eren molt preuats arreu del món: alts, forts i vigorosos, de port elegant i harmònics, vitals i nobles, amb el cap ben aixecat i les orelles dretes i amb un elevat poder genètic, foren molt utilitzats per a millorar moltes altres races, bàsicament europees i americanes; i com no, per a la producció de mules. L'any 1916 publicava la revista americana "The Farmer", que eren els d'origen català els millors guarans del món.

La Guerra Civil Espanyola (1936-1939) els tornà a dur al llindar de l'extinció, però la posterior situació de postguerra, fins ben entrats els anys 50, comportà la seva època de màxim esplendor, degut, bàsicament, a un retorn als sistemes més tradicionals de producció agrària. No obstant, la crisi

econòmica del sector equí dels anys 50, la progressiva mecanització del camp i el cada cop més emergent èxode rural cap a les ciutats, en la Catalunya dels anys 60 i 70, foren els factors determinants de la gran involució que patí la raça, i l'espècie

ÓPALU

PERFUMERIES

Passeig Cordelles, 2

Av. Catalunya, 66

Av. Primavera, 17

08290 Cerdanyola del Vallès

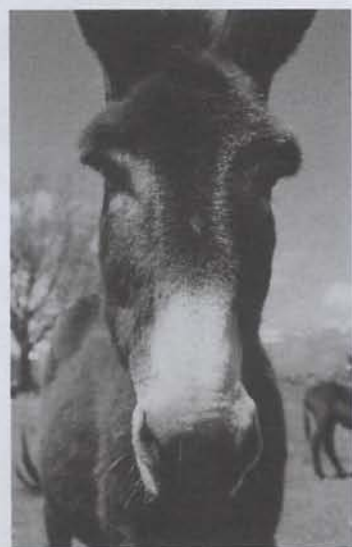
foren molt utilitzats per a millorar moltes altres races, bàsicament europees i americanes; i com no, per a la producció de mules. L'any 1916 publicava la revista americana "The Farmer", que eren els d'origen català els millors guarans del món.

en general. Dues dates marquen un important punt d'inflexió per al devenir de la raça: l'any 1978, en el qual es crea l'AFRAC, l'associació del ruc català, que reobre el Llibre de Registres amb tan sols 8 someres (femelles) i 2 guarans (masclcs); i l'any 1995, en que s'instaura un Programa de Conservació, finançat pel DARP (Generalitat de Catalunya) en col·laboració amb la Facultat de Veterinària de Barcelona, a partir dels 98 animals vius dels 16 criadors inscrits en l'AFRAC. A data d'avui, el cens actual d'animals vius i controlats és proper als 400 animals, propietat dels més de 75 associats a l'AFRAC. És a dir, en la darrera dècada s'ha quasi quadruplicat el cens controlat dels mateixos.

No obstant, la importància social i econòmica que varen tenir els ases catalans fins ben entrada la segona meitat del segle XX ha evolucionat molt. La pèrdua de l'aptitud treball per a les feines del camp i les forestals, el despoblament rural i la manca de relleu generacional dels ramaders vells, la davallada en

la producció de mules, etc., han fet que patissin una forta regressió. Aquestes no són, actualment, activitats massa importants per a la raça, que garanteixin l'interès de la seva cria i tinença per part dels possibles propietaris. L'orientació cap a activitats de tipus lúdic, activitats de turisme rural i excursionista –agroturisme–, com element netejador del sotobosc per a la prevenció d'incendis forestals, com element pedagògic i de reinserció social en certs centres, o únicament com animal de jocs i companyia, en masies, bordes o cases de camp, poden ser, i ho estant sent, unes orientacions perfectament assumibles i realitzables en un futur no massa llunyà, que ajudarien a preservar, físicament i de l'oblit, aquesta raça autòctona del nostre país.

Referències:

- Jordana, J. (2005).
 "TRUC: La Història del Guarà Català a Través dels Segles". Ed. Espremedora, comunicació visual, scp. Montbrió del Camp (Tarragona). pp: 83.
<http://www.rac.uab.es/rac.htm>

